

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 1 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל

מטרת הנוהל:

לקבוע את הליך הטיפול במבקשי מקלט בישראל ובמי שהוכרו כפליטים על ידי שר הפנים מכוח האמנה בדבר מעמדם של פליטים משנת 1951 והפרוטוקול בדבר מעמדם של פליטים משנת 1967 (להלן- "אמנת הפליטים"). הוראות נוהל זה אינן גורעות מסמכויות שר הפנים המוקנות לו מכוח חוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952. עם זאת, לא יורחקו מישראל שוהים שלא כחוק שהגישו בקשה למקלט מדיני, עד לקבלת ההחלטה המנהלית הסופית בבקשתם.

על אף האמור, בקשות לקבלת מקלט מדיני שהוגשו על ידי מסתננים מאריתריאה וסודן לאחר 1.1.2018, לא יעכבו את הדרישה ליציאתם למדינה שלישית. ככל שהמסתנן כאמור יצא למדינה שלישית, בקשתו למקלט תעבור להמשך טיפול בהתאם.

כללי:

הטיפול בבקשות למקלט מדיני ייעשה בהתאם לדין בישראל ובשים לב למחויבויות שנטלה על עצמה מדינת ישראל לפי אמנת ג'נבה בדבר מעמדם של פליטים משנת 1951 ולפי הפרוטוקול בדבר מעמדם של פליטים משנת 1967, הגורמים המוסמכים יוכלו להסתייע גם בספר העזר של נציבות האו"ם לפליטים. אין בנוהל זה כדי לגרוע מההלכה הפסוקה, לפיה אין לגרש אדם למקום שבו צפויה לו סכנת נפשות על פי עיקרון Non-Refoulement.

הגדרות:

בנוהל זה-

- א. "הועדה"- ועדה מייעצת לענייני פליטים לשר הפנים או למי שהוסמך על ידו, שהרכבה:
 - ב. שופט בדימוס או מי שכשיר להיות שופט בית משפט מחוזי, שאינו עובד מדינה, ואשר ימונה ע"י שר הפנים בהתייעצות עם שר המשפטים - יו"ר;
 - ג. נציג משרד המשפטים- חבר;
 - ד. נציג משרד החוץ- חבר;
 - ה. נציג רשות האוכלוסין וההגירה במשרד הפנים – חבר.
 - ו. "מבקש"- נתין זר, אשר השלים את הליך הרישום והזיהוי בעניינו, כאמור בסעיף 2 לנוהל זה.
 - ז. RSD – Refugee Status Determination.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 2 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

1. הגשת בקשה

א. נתין זר המבקש להגיש בקשה למקלט מדיני בישראל, יגיש בקשתו במשרדי רשות האוכלוסין וההגירה (להלן- הרשות) שנקבעו, בתוך שנה מיום כניסתו לישראל. נתין זר המצוי במשמורת ומבקש להגיש בקשה, יגיש בקשתו לנציגי הרשות במתקן המשמורת.

הרשות תוודא כי במקומות משמורת, במשרדי הרשות ובאתר הרשות ברשת האינטרנט ימצאו דפי מידע אודות אופן הגשת בקשה למקלט מדיני בישראל, נוהל הטיפול בבקשות, חובותיו של מבקש המקלט ואודות זכויותיו של מבקש מקלט ליצור קשר עם נציג משפטי על פי בחירתו ועל היקף הייצוג שלו הוא זכאי בהליך.

ב. הטיפול בבקשה למקלט שהגיש קטין בלתי מלווה, אדם הסובל מבעיות נפשיות או קורבן של עינויים ייעשה תוך תשומת לב מיוחדת ורגישות לנסיבותיהם הספציפיות.

ג. (1) נתין זר אשר יפנה לראשונה בבקשה למקלט מדיני לאחר שחלפה שנה מיום כניסתו לישראל, בקשתו תידחה על הסף.

(2) הציג הנתין הזר במעמד הפנייה טעמים מיוחדים להגשת בקשתו באיחור, תיבחן פנייתו על ידי ראש צוות באגף המסתננים ומבקשי המקלט ברשות, שיהיה מוסמך להחליט על קבלת הבקשה לטיפול על אף האיחור.

1.1 רגישות מגדרית בהליכי מקלט

א. ראיונות לפי נוהל זה יערכו תוך רגישות לשיקולים מגדריים העשויים להשפיע על התנהגותו, תחושותיו, או עדותו של המראיין. יש לנהוג ברגישות מיוחדת כלפי קרבנות אלימות מגדרית, לרבות אלימות מינית. לצורך כך:

(1) הכשרות לעובדי יחידת הטיפול במבקשי מקלט בעניין בירור בקשות מקלט יכללו תכנים העוסקים ברגישות מגדרית, כגון: ההשפעות הפסיכולוגיות של טראומה (חוסר נכונות למסור פרטים מלאים, קשיים במתן עדות, בעיות זיכרון); תפיסות תרבותיות כלפי נשים במדינת המקור והשפעתן על מבקש (המקלט)

(2) במסגרת הריאיון:

א. יש ליידע את המבקש, בעל פה ובתחילת הריאיון, בדבר אפשרותו לבקש כי המראיין והמתורגמן יהיו בני מינו, בכפוף למגבלות כוח אדם.

ב. הריאיון עם המבקש ייערך בנפרד, כולל מבן/בת זוג או מקרובי משפחה נלווים.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 3 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

ג. במהלך הריאיון, יש לתת למבקש הזדמנות נאותה לספר על אלימות או רדיפה מגדרית שחוווה, ולהתחשב בעדותו בהמשך הטיפול בעניינו.

ד. יש להיזהר מפני גרימת טראומה חוזרת למבקש המקלט במהלך הריאיון, לרבות על ידי דרישה לתיאור נרחב של אירוע טראומתי, שאינו נדרש להכרעה בעניינו של המבקש. למבקש המתקשה להמשיך את הריאיון בשל מצוקה נפשית תינתן אפשרות להשלים את הריאיון במועד אחר.

ב. אין בסעיף זה להוסיף או להרחיב את עילות הרדיפה המנויות באמנת הפליטים.

2. רישום וזיהוי

א. לנתין זר שהגיע למשרדי הרשות להגיש בקשה כאמור בסעיף 1, ייערך הליך רישום וזיהוי, במסגרתו יצולם הנתין הזר, יינטלו ממנו אמצעי זיהוי ביומטריים, וימסרו כתובתו המלאה, פרטי התקשרות עימו ופרטים מזהים נוספים ככל שידרשו. הנתין הזר יתבקש לעדכן מיידית את הכתובת ואת פרטי ההתקשרות עימו, אם יחולו שינויים בפרטים אלה.

ב. תותר נוכחות עו"ד המייצג את מבקש המקלט, במהלך הליך הרישום והזיהוי, כל עוד השתתפותו תוגבל להערות אשר יוכל להעיר לפני ההליך, או בסיומו, אך לא במהלכו.

3. ראיון בסיסי-

א. (1) בתום הליך הרישום והזיהוי, היה ועלה חשד כי הנתין הזר אינו מי שהוא טוען להיות או שאינו נתין המדינה עליה הצהיר כמדינת אזרחותו, באופן שאינו מאפשר להמשיך בראיון יועבר עניינו לבחינת ראש צוות מיחידת ה-RSD באגף המסתננים ומבקשי המקלט ברשות, אשר יכריע בשאלת זהותו ונתינותו של הנתין הזר. הכריע ראש הצוות כי הנתין הזר אינו מי שהוא טוען להיות, או שאינו נתין המדינה עליה הצהיר כמדינת אזרחותו, תידחה בקשתו על הסף ותימסר לו החלטה בה יינתן הטעם לדחיית הבקשה. העדר תיעוד, כשלעצמו, אינו עילה לדחייה על הסף.

(2) בתום הליך הרישום והזיהוי היה וזהותו ונתינותו של הנתין הזר לא הופרכו, ייערך לו במקום ראיון בסיסי.

מבקש המצוי במשמורת, ייערך הראיון המקיף בעניינו במתקן המשמורת. אגף המסתננים ומבקשי המקלט, במסגרת עבודתו, ייתן עדיפות למבקשים הנמצאים במשמורת, ככל שהדבר ניתן.

ב. (1) הראיון הבסיסי יערך בשפה הרשמית של ארץ מוצאו של המבקש אותה דובר המבקש או בכל שפה אחרת המובנת לו, ובמידת הצורך הראיון ייערך באמצעות מתורגמן.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 4 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

המתורגמנים הנוכחים בראיונות יהיו עובדי היחידה או יוזמנו מחברת מתורגמנים ידועה שעמה התקשרה המדינה. על אף האמור, במקרים חריגים וככל שלא הצליחו לאתר מתורגמן כאמור, בסמכות מנהל היחידה לאשר שימוש במתורגמן אף שאינו עובד היחידה או עובד של חברת מתורגמנים שעמה התקשרה המדינה.

(2) המבקש יתבקש לאשר בכתב כי הבין את תוכן הראיון. במידה והראיון נערך באמצעות מתורגמן, יאשר המתורגמן בכתב כי המבקש אישר כי הראיון נערך בשפה המובנת לו.

(3) תותר נוכחות עו"ד, המייצג את מבקש המקלט, במהלך הראיון הבסיסי, כל עוד השתתפותו תוגבל להערות אשר יוכל להעיר לפני הראיון, או בסיומו, אך לא במהלכו. אם מסר מבקש המקלט שהוא מיוצג על ידי עו"ד מסוים, או שעו"ד הציג ייפוי כוח ממבקש מקלט, תימסר, ככל הניתן, לאותו עו"ד הודעה על הראיון עם מרשו 48 שעות לפני הראיון.

(4) מבקש מקלט רשאי לבקש כי ראיון בעניינו ייערך על ידי בן מינו והיחידה תפעל ככל הניתן ובמגבלות כוח האדם לקיום בקשה זו.

ג. בתום הראיון הבסיסי, החליט המראיין במקום האם להפנות את המבקש לעריכת ראיון מקיף בעניינו כפי שיפורט להלן בסעיף 5, או להעביר את עניינו של המבקש להליך של דחיה על הסף כפי שיפורט להלן בסעיף 4. ככל שמצא המראיין כי המבקש הינו נתין מדינה אשר לגביה קיימת חוות דעת מקצועית לפי סעיף 5.1 להלן, ימשיך לראיון מקיף כאמור באותו סעיף.

4. דחייה על הסף

א. (1) בתום הראיון הבסיסי, היה ומצא המראיין על יסוד הראיון הבסיסי, כי הטענות והעובדות העומדות בבסיס הבקשה, גם אם יוכחו כולן, אינן מגבשות אף לא אחד מהיסודות הקבועים באמנת הפליטים, יעביר את החומר בעניינו של המבקש לראש צוות אשר עבר הכשרת RSD, לאישור דחיית הבקשה על הסף.

(2) החלטה מנומקת ומפורטת ככל שניתן, הדוחה על הסף את הבקשה למקלט מדיני תימסר ביד למבקש וניתן יהיה להרחיקו מישראל. מי שנדחתה בקשתו על הסף, יקבל בנוסף להחלטה גם העתק של פרוטוקול הראיון הבסיסי שנערך לו.

בתשובה שתימסר למבקש המקלט בעניין דחיית בקשתו על הסף יצוין, כי המבקש רשאי לעתור כנגד ההחלטה לבית המשפט לעניינים מנהליים.

הערכת אגף המסתננים ומבקשי המקלט לא תועבר למבקש המקלט. אולם, ככל שיהיו סתירות בממצאים שעולים מהראיון הבסיסי, יפורטו בהחלטת הדחייה הנימוקים והטעמים לדחייה.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 5 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

ב. לא תהיה דחייה על הסף של בקשה שבה עולה חשד להדרה על בסיס סעיף 1(ו) לאמנת הפליטים, אלא בכפוף להחלטה של הוועדה המייעצת.

ג. מבקש מקלט לא יורחק מישראל בטרם חלפו 72 שעות ממשירת ההחלטה הסופית בעניינו לידי אלא בהחלטה שתתקבל על ידי מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה בלבד. על אף האמור, בקשות למקלט מדיני שהוגשו לאחר ה- 1.1.2018 בידי מסתננים מאריתריאה וסודן לא יעכבו את הדרישה ליציאתם למדינה שלישית. ככל שמסתנן כאמור יצא למדינה שלישית, בקשתו למקלט תעבור להמשך טיפול בהתאם.

5. ראיון מקיף

א. החליט המראיין בתום הראיון הבסיסי כאמור לעיל בסעיף 3, להפנות את המבקש לעריכת ראיון מקיף, תינתן למבקש הזמנה לראיון מקיף. מבקש שהגיע לישראל כתייר ופנה בבקשה למקלט מדיני ואשרת התייר שלו עודנה בתוקף, לא ינתן לו רישיון מכוח סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל והאיסור על העסקתו ייאכף.

מבקש המצוי במשמורת, ייערך הראיון המקיף בעניינו במתקן המשמורת. אגף המסתננים ומבקשי המקלט, במסגרת עבודתו, ייתן עדיפות למבקשים הנמצאים במשמורת, ככל שהדבר ניתן.

ב. הזמנה לראיון המקיף תימסר למבקש בכתב, ויכלול בה מועד הראיון. ההזמנה תכלול הבהרה, לפיה אם לא יגיע המבקש לראיון המקיף במועד שנקבע לו, תידחה בקשתו ותיקו ייסגר, אלא אם יציג טעמים מוצדקים לאי ההתייצבות בתוך שבועיים מהמועד שנקבע לראיון המקיף.

ג. (1) להזמנה לראיון המקיף יצורפו טפסים, שעל המבקש למלא ולמסור במשרדי האגף למסתננים ומבקשי המקלט לא יאוחר מארבעה עשר יום לפני מועד הראיון המקיף שנקבע.

(2) לא הגיש המבקש את הטפסים במועד שנקבע, תידחה בקשתו ותיקו ייסגר. הציג המבקש טעמים מיוחדים להגשת הטפסים באיחור, תיבחן פנייתו על ידי ראש צוות אשר עבר הכשרת RSD באגף המסתננים ומבקשי המקלט ברשות, שיהיה מוסמך להחליט על קבלת הטפסים לטיפול על אף האיחור בהגשתם.

ד. (1) התייצב המבקש לראיון המקיף בתאריך שנקבע, ייערך הראיון בשפה הרשמית של מדינת אזרחותו של המבקש אותה דובר המבקש או בכל שפה אחרת המובנת לו, ובמידת הצורך הראיון ייערך באמצעות מתורגמן. הראיון ייערך על ידי עובד באגף המסתננים ומבקשי המקלט שעבר הכשרת RSD.

המתורגמנים הנוכחים בראיונות יהיו עובדי היחידה או יוזמנו מחברת מתורגמנים ידועה שעמה התקשרה המדינה. על אף האמור, במקרים חריגים וככל שלא הצליחו לאתר מתורגמן כאמור, בסמכות

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 6 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

מנהל היחידה לאשר שימוש במתורגמן אף שאינו עובד היחידה או עובד של חברת מתורגמנים שעמה התקשרה המדינה.

(2) המבקש יתבקש לאשר בכתב כי הבין את תוכן הראיון. במידה והראיון נערך באמצעות מתורגמן, יאשר המתורגמן בכתב כי המבקש אישר כי הראיון נערך בשפה המובנת לו.

(3) תותר נוכחות עו"ד, המייצג את מבקש המקלט במהלך הראיון המקיף, כל עוד השתתפותו תוגבל להערות אשר יוכל להעיר לפני הראיון, או בסיומו, אך לא במהלכו. אם מסר מבקש המקלט שהוא מיוצג על ידי עו"ד מסוים, או שעו"ד הציג ייפוי כוח ממבקש מקלט, תימסר, ככל הניתן, לאותו עו"ד הודעה על הראיון עם מרשו 48 שעות לפני הראיון.

(4) מבקש מקלט רשאי לבקש כי ראיון בעניינו ייערך על ידי בן מינו והיחידה תפעל ככל הניתן ובמגבלות כוח האדם לקיום בקשה זו.

ה. בתום הראיון המקיף, יחליט עובד שעבר הכשרת RSD האם להעביר את הבקשה לבחינת הועדה בסדר דין מקוצר כפי שיפורט להלן בסעיף 6 או לדיון בוועדה כפי שיפורט להלן בסעיף 7. ההחלטה תימסר למבקש המקלט.

5.1 . בחינת בקשה על ידי יחידת ה-RSD בסדר דין מהיר

א. בתום הראיון המקיף, ולאחר בחינת מכלול הטענות שעלו במסגרת הבקשה למקלט מדיני והראיון, מצא המראיין על יסוד כל החומר שבפניו, כי המבקש הוא נתין מדינה שלגביה קיימת חוות דעת מקצועית שלפיה אין מניעה להחזיר בבטחה את נתיניה אליה, ומנהל רשות האוכלוסין החליט, כי ניתן ליישם את סדר הדין המהיר האמור בסעיף זה כלפי נתיני אותה מדינה, וכי המבקש לא העלה נסיבות ייחודיות ופרטניות, אשר אינן נופלות בגדר חוות הדעת, יפנה את הטיפול בבקשה להליך של סדר דין מהיר לפי סעיף זה.

ב. המראיין יעביר את החומר בעניינו של המבקש, יחד עם המלצתו לדחות את הבקשה, למנהל יחידת ה-RSD, ובהעדרו לממונה ביחידת ה-RSD, לאישור דחיית הבקשה, וזאת בהקדם האפשרי.

ג. מנהל יחידת ה-RSD או ממונה ביחידת ה-RSD יחליט בבקשה בהקדם האפשרי. הודעה על ההחלטה תימסר למבקש בהתאם להוראות סעיף 8 להלן.

ד. מצא המראיין, כי הבקשה מעלה נסיבות ייחודיות ופרטניות, אשר אינן נופלות בגדר חוות הדעת, יימשך הטיפול בבקשה בהתאם להוראות נוהל זה ולא בסדר דין מהיר.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 7 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

6. בחנית הבקשה על ידי יו"ר הוועדה המייעצת בסדר דין מקוצר

א. הוגשה בקשה למקלט מדיני המבוססת לכאורה על אחד מהיסודות הקבועים באמנת הפליטים, אולם נמצא על יסוד הראיון המקיף כי המבקש אינו אמין, טענותיו חסרות בסיס או כי הפחד שהציג מבקש המקלט אינו מבוסס היטב, ומשכך הבקשה אינה מגלה בסיס עובדתי או משפטי מינימאלי לקבלת מקלט מדיני, תועבר הבקשה לרבות המסמכים והטיועונים שמבקש המקלט העביר, טפסי הראיון הבסיסי, הראיון המקיף וחוות הדעת מטעם אגף המסתננים ומבקשי המקלט. ליו"ר הוועדה לבחנית הבקשה בסדר דין מקוצר ככלל, בתוך שבועיים ימים מיום הראיון המקיף.

תינתן האפשרות ליו"ר הוועדה לקבל סיוע משפטי, במידת הצורך מנציג הלשכה המשפטית ברשות האוכלוסין. הייעוץ המשפטי יינתן על ידי משפטן שאינו היועץ המשפטי של אגף המסתננים ומבקשי המקלט.

ב. רכז הוועדה יעביר את המלצת יו"ר הוועדה והערכת אגף המסתננים ומבקשי המקלט להחלטת מנכ"ל הרשות.

ג. מנכ"ל הרשות יבחן את הבקשה ויחליט האם לקבל את המלצת יו"ר הוועדה ולדחות את הבקשה למקלט מדיני, או שיש להעביר את הבקשה לדיון במליאת הוועדה בהתאם לסעיף 7 להלן.

ד. החליט מנכ"ל הרשות בבקשה למקלט מדיני, הודעה על ההחלטה תימסר למבקש בהתאם להוראות סעיף 8 להלן.

ה. מבקש שנדחתה בקשתו למקלט מדיני על ידי מנכ"ל הרשות, ניתן יהיה להרחיקו מישראל.

ו. מבקש מקלט לא יורחק מישראל בטרם חלפו 72 שעות ממסירת ההחלטה הסופית בעניינו לידי אלא בהחלטה שתתקבל על ידי מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה בלבד. על אף האמור, בקשות למקלט מדיני שהוגשו לאחר ה- 1.1.2018 בידי מסתננים מאריתריאה וסודן לא יעכבו את הדרישה ליציאתם למדינה שלישית. ככל שמסתנן כאמור יצא למדינה שלישית, בקשתו למקלט תעבור להמשך טיפול בהתאם.

7. דיון במליאת ועדה

א. החליט מנכ"ל הרשות להעביר בקשה לדיון במליאת הוועדה, או במקרה בו לאחר עריכת הראיון המקיף נמצא כי אין מקום לדחות את הבקשה על הסף לפי סעיף 4 לעיל, או כי אין מקום לדון בבקשה בסדר דין מקוצר כאמור בסעיף 6 לעיל, וככלל, בתוך חודשיים מיום הראיון המקיף, יובא התיק לדיון בפני מליאת הוועדה. עובר לדיון בוועדה, יועבר לחברי הוועדה, באמצעות רכז הוועדה תיקו של המבקש שיכלול את כל המידע שנאסף לגביו, לרבות המסמכים והטיועונים שמבקש המקלט ביקש להעביר לידי הוועדה, טפסי הראיון הבסיסי, הראיון המקיף וחוות הדעת מטעם אגף המסתננים ומבקשי המקלט. החומר הנוגע למבקש יישלח במידת הצורך גם לגופים ממשלתיים רלוונטיים נוספים, כגון: משטרת ישראל, שב"כ וצה"ל, לשם קבלת הערות, מידע משלים וכן עמדתם, במידת הצורך, באשר לבקשה.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 8 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

ב. מבקש שהוחלט להעביר את עניינו לדיון במליאת הועדה, יופנה ללשכת רשות האוכלוסין שבאזור מגוריו, לשם הארכת רישיון הישיבה שבידו עד למועד הדיון בועדה.

ג. בדיון הועדה, המידע שהתקבל בהליכים שפורטו לעיל יוצג בפני חברי הועדה על ידי נציג אגף המסתננים ומבקשי המקלט. הועדה תגבש המלצה על יסוד כל החומר שהובא בפניה.

היה ובישיבת הועדה לא נוכח יו"ר הועדה, יכהן נציג משרד המשפטים בוועדה כיו"ר ממלא מקום לצורך הדיון. המלצת הועדה תועבר להחלטתו של שר הפנים.

ד. שר הפנים יבחן את הבקשה בשים לב להמלצת הועדה ויחליט האם יש מקום להכיר במבקש כפליט או שיש לדחות את בקשתו למקלט מדיני.

ה. לאחר שיחליט שר הפנים בבקשה למקלט מדיני, הודעה על ההחלטה תימסר למבקש בהתאם להוראות סעיף 8 להלן.

ו. החליט שר הפנים להכיר במבקש כפליט, יוענק למבקש רישיון ישיבה מסוג א/5 לשנה אחת. המשך הטיפול בעניינו יעשה בהתאם לסעיפים 11,12 להלן.

ז. מבקש שנדחתה בקשתו למקלט מדיני על ידי שר הפנים, ניתן יהיה להרחיקו מישראל.

ח. מבקש מקלט לא יורחק מישראל בטרם חלפו 72 שעות ממשירת ההחלטה הסופית בעניינו לידי אלא בהחלטה שתתקבל על ידי מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה בלבד. על אף האמור, בקשות למקלט מדיני שהוגשו לאחר ה- 1.1.2018 בידי מסתננים מאריתריאה וסודן לא יעכבו את הדרישה ליציאתם למדינה שלישית. ככל שמסתנן כאמור יצא למדינה שלישית, בקשתו למקלט תעבור להמשך טיפול בהתאם.

8. מסירת החלטות

א. מבקש שהוכרעה בקשתו למקלט מדיני על ידי שר הפנים או על ידי מנכ"ל הרשות, יוזמן טלפונית ובכתב בהתאם לפרטי ההתקשרות שמסר בעת הליך הרישום והזיהוי או לפי פרטי ההתקשרות שעודכנו על ידו, להגיע למשרדי הרשות לקבלת הודעה מנומקת ומפורטת ככל שניתן בכתב בדבר החלטת שר הפנים או מנכ"ל הרשות, וזאת בתוך 14 יום מהיום בו התקבלה ההחלטה על ידי השר או המנכ"ל.

ב. מבקש שלא התייצב במשרדי הרשות לקבלת ההודעה בכתב על החלטת השר או מנכ"ל הרשות, זומן בהתאם להוראות ס"ק א' לעיל, תישלח לו ההודעה המנומקת בדבר החלטת השר או מנכ"ל הרשות לכתובת אותה מסר כאמור לעיל, והוא ייחשב כמי שנמסרה לו ההודעה בדבר החלטת השר או מנכ"ל הרשות, במועד אליו זומן.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 9 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

ג. יש למסור למבקש המקלט החלטה מנומקת בעניינו כאמור בסעיף 8א לעיל, אשר תכלול תמצית מהערכת יחידת ה-RSD, וככל שנמצאו פערים בין הראיון המקיף וראיון הבסיסי תציין ההחלטה גם את הפערים העיקריים. אין להיענות לבקשתו לקבלת מסמכים פנימיים שהועברו ברשות ויוגדרו כתרשומות פנימיות מדיונים ברשות. כמו כן, אין לחשוף מידע סודי שחשיפתו עלולה להוות סכנה לשלום וביטחון הציבור.

למבקש יימסר עותק מהפרוטוקול של הראיון המעמיק. הפרוטוקול יכיל את השאלות שנשאל המבקש ותשובותיו בלבד, ויימסר בשפה שבה נכתב. המבקש זכאי לקבל את הפרוטוקול מבלי שיידרש להמציא לשם כך ייפוי כוח של עו"ד.

מבקשי מקלט יהיו זכאים לבקש את פרוטוקול הדיון של מליאת הוועדה המייעצת שדנה בעניינם.

ד. ככל שהמבקש אינו שוהה במשמורת, יחולו לגביו ההוראות הבאות, כדלהלן:

1. בהחלטות בבקשות לקבלת מקלט מדיני אשר הוחלט לדחותן על הסף (בהתאם להוראות סעיפים 1(ג), 3(א) ו-4 לנוהל) וכן בהחלטות הדוחות בבקשות לקבלת מקלט מדיני בהליך בסדר דין מהיר (בהתאם להוראותיו של סעיף 5.1 לנוהל) – יצוין כי על המבקש לצאת מהארץ בהקדם ולא יאוחר מ-7 יום ממועד מסירת ההחלטה. בהחלטה שתימסר למבקש יובהר כי ככל שיבחר לעשות דין לעצמו ולשהות בארץ מעבר למועד שנקבע, יהא חשוף להליכי אכיפה.

2. בהחלטות בבקשות לקבלת מקלט מדיני אשר ניתנו בידי שר הפנים או מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה (בהתאם להוראות סעיפים 6,7 ו-9 לנוהל) וכן בהחלטות שניתנו בבקשות שהוגשו לעיון מחדש על החלטות אלו – יצוין כי על המבקש לצאת מהארץ בהקדם ולא יאוחר מ-14 יום ממועד מסירת ההחלטה. בהחלטה שתימסר למבקש יובהר כי ככל שיבחר לעשות דין לעצמו ולשהות בארץ מעבר למועד שנקבע, יהא חשוף להליכי אכיפה.

9. עיון מחדש

א. (1) מי שנדחתה בקשתו למקלט מדיני על ידי מנכ"ל הרשות או על ידי שר הפנים, רשאי לפנות בתוך שבועיים מיום קבלת ההודעה על דחיית בקשתו, למשרדי אגף המסתננים ומבקשי המקלט ולהגיש בקשה לעיון מחדש, אם חל שינוי בנסיבות הרלוונטיות להחלטה, לרבות גילוי מסמכים וממצאים חדשים. נתין זר המצוי במשמורת יגיש בקשתו לנציגי הרשות במתקן המשמורת.

(2) מי שנדחתה בקשתו למקלט מדיני על ידי מנכ"ל הרשות או על ידי שר הפנים, ולא הגיע למשרדי אגף המסתננים ומבקשי המקלט לקבלת ההודעה על החלטת מנכ"ל הרשות או השר במועד שנקבע לו, כפי שפורט לעיל בסעיף 8, לא יהיה רשאי להגיש בקשה לעיון מחדש.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 10 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

ב. בקשה לעיון מחדש, אשר לא תוגש במועד או אשר לא תכלול פירוט של שינוי הנסיבות הרלוונטיות להחלטה, תימחק על הסף והחלטה על כך, אשר תהיה חתומה על ידי ראש צוות באגף המסתננים ומבקשי המקלט תימסר לידי המבקש במקום הגשת הבקשה וניתן יהיה להרחיקו מישראל.

ג. בקשה לעיון מחדש אשר תוגש במועד ואשר תכלול פירוט של שינוי הנסיבות הרלוונטיות להחלטה, תועבר עובד באגף המסתננים ומבקשי המקלט אשר עבר הכשרת RSD ואשר לא דן בבקשה בערכאה הראשונה. חוות דעת בעניין הבקשה תועבר לעיון יו"ר הועדה בתוך שבועיים מיום קבלת הבקשה.

ד. חברי הועדה יגבשו המלצתם בנוגע לבקשה, ככלל בתוך שבועיים מיום קבלת המלצת חוות הדעת מטעם אגף המסתננים ומבקשי המקלט.

ה. מי שנדחתה בקשתו למקלט על ידי מנכ"ל הרשות, המלצת הועדה בעניין בקשתו לעיון מחדש תועבר להחלטת מנכ"ל הרשות. מי שנדחתה בקשתו למקלט על ידי שר הפנים, המלצת הועדה בעניין בקשתו לעיון מחדש תועבר להחלטת שר הפנים.

ו. מי שהגיש בקשה לעיון מחדש על ההחלטה הדוחה את בקשתו למקלט מדיני, והבקשה לעיון מחדש לא נמחקה על הסף, לא יורחק מישראל עד לסיום הטיפול בבקשתו לעיון מחדש.

10. נתיני מדינות אויב או מדינה עוינת

מדינת ישראל שומרת לעצמה את הזכות שלא לקלוט בישראל ולא להעניק אשרת שהיה בישראל לנתיני מדינות אויב או מדינות עוינות- כפי שיקבעו מעת לעת על ידי הרשויות המוסמכות, וכל עוד הן במעמד זה, ושאלת שחרורם בערבות תיבחן בכל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבות, ועל פי שיקולי ביטחון.

ישראל מעריכה את הודעת נציבות האו"ם לפליטים כי עד להסדר פוליטי כולל באזורנו ייעשה על ידה כל מאמץ למצוא לפליטים ארץ מקלט במדינה אחרת.

11. הארכת רישיון למי שהוכר כפליט

א. עד ארבעה חודשים לפני תום תוקף הרישיון, על מי שהוכר כפליט לפנות ללשכת רשות האוכלוסין באזור מגוריו בבקשה להארכת תוקפו.

ב. על פקיד הלשכה אליה פנה מי שהוכר כפליט לעדכן את רכז הועדה בדבר הגשת הבקשה מטעם הפליט להארכת מעמדו.

ג. במקרים בהם קיימים נתונים חדשים או נסיבות חדשות, על אגף המסתננים ומבקשי המקלט להעלות תיקו של הפליט לבחינה מחודשת בוועדה לפני תום תקופת הרישיון. במקרים בהם אין שינוי בנסיבות, ההחלטה בדבר הארכת רישיונו של פליט תתקבל על ידי מנכ"ל הרשות בכפוף להמלצת אגף המסתננים ומבקשי המקלט.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 11 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

- ד. מנכ"ל הרשות רשאי להאריך את רישונו של הפליט, הארכה ראשונה לשנה, הארכה שנייה לשנתיים וכל הארכה נוספת לשלוש שנים, בכפוף לכל החלטה אחרת אשר תתקבל על ידי שר הפנים.
- ה. במידה ויש שינוי נסיבות בטרם קבלת החלטה בעניינו של הפליט, הוא יוזמן להשמיע טענותיו בראיון אשר יערך בפני ראש צוות באגף המסתננים ומבקשי המקלט. ההמלצה בעקבות הראיון תובא בפני הוועדה המייעצת אשר תעביר את המלצתה לשר הפנים.
- ו. מי שהוכר כפליט ופנה במועד האמור בסעיף קטן א', אך מטעמים שאינם תלויים בו לא התקבלה החלטה בעניינו במשרד הפנים, תוארך אשרתו עד לקבלת החלטה.

12. בני זוג וילדים קטינים של מי שהוכר כפליט

- א. מי שהוכר כפליט על ידי שר הפנים, וקיבל רישיון ישיבה מסוג א/5 יהיה רשאי להגיש במשרדי הרשות בקשה לקבלת רישיון ישיבה עבור בן/בת הזוג וילדיו הקטינים. הבקשה תועבר לרכז הוועדה, ותיבחן על ידי הוועדה המייעצת, אשר תיתן חוות דעתה בנוגע לבקשה. חוות הדעת מטעם הוועדה תועבר להכרעת מנכ"ל הרשות.
- ב. הוועדה תיתן את הדעת, במסגרת גיבוש חוות דעתה, בין היתר למועד נישואי הפליט המוכר, ואם מדובר בפליט שנישא עובר לכניסתו לישראל- לשאלה האם הצהיר על נישואין אלה בעת מילוי טפסי הבקשה למקלט מדיני, לכנות הקשר בין בני הזוג, לשאלת מוצאו של בן הזוג, דהיינו האם בן זוג הינו ממדינת מוצאו של הפליט המוכר, האם מדינת מוצאו של בן הזוג היא מדינה שהיא צד לאמנת הפליטים, האם קיימת אפשרות להגר למדינת מוצאו של בן הזוג, ולשיקולים רלוונטיים נוספים.
- ג. מי שהגיעו לישראל כבני זוג והגישו בקשה למקלט מדיני, אין להרחיק את בן/בת הזוג שבקשתו למקלט נדחתה עד לתום בירור בקשתו של בן/בת זוגו. עם זאת, הוראה זו לא תחול על בני זוג שמערכת היחסים ביניהם נרקמה בישראל.

13. שיתוף הפעולה בין מדינת ישראל לנציבות האו"ם לפליטים

כללי

- במהלך העברת הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל לידי משרד הפנים, סייעה נציבות האו"ם לפליטים למשרד הפנים בהיערכות לטיפול בבקשות למקלט מדיני, ובכלל זה, בהכשרת עובדי אגף המסתננים ומבקשי המקלט, באיסוף מידע ובמתן חוות דעת, ככל שהתבקשה.
- ישראל מעריכה את נכונותה של נציבות האו"ם לפליטים להמשיך ולסייע בהעשרתם המקצועית של עובדי האגף, בהתאם לצרכים ולאמצעים העומדים לרשות הנציבות.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 12 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

ישראל מעריכה את נכונותה של הנציבות לסייע בהקמת מאגר מידע עבור האגף, אשר יכלול חומרי הכשרה רלוונטיים, מידע ביחס לארצות המוצא, חוות דעת מומחים וכיו"ב.

ישראל מעריכה את נכונותה של הנציבות לסייע בהכנת מסמכים ופרסומים רלוונטיים עבור מבקשי מקלט ופליטים.

המשך שיתוף הפעולה בין נציבות האו"ם לפליטים למשרד הפנים יהיה בהתאם לעקרונות המפורטים להלן.

א. מסמכים ואישורים

נציבות האו"ם לפליטים הסכימה שלא להעניק החל מיום 1.7.09 למבקשי מקלט ולמי שהוכרו כפליטים כל מסמך מזהה או אישור לגבי מעמדם, לרבות כל מסמך הקובע כי הפונה זכאי להגנה מפני מעצר או הרחקה, במישור או בעקיפין, למעט בנסיבות יוצאות דופן המוסכמות על ידי נציבות האו"ם לפליטים ומשרד הפנים.

נציבות האו"ם לפליטים קיבלה על עצמה לעדכן את אגף המסתננים ומבקשי המקלט בדבר כל פנייה בבקשה למקלט מדיני שהוגשה לה, ולהעבירה מיידית לאגף המסתננים ומבקשי המקלט. הוסכם כי נציבות האו"ם לפליטים לא תבצע את המוטל על אגף המסתננים ומבקשי המקלט לפי נוהל זה אלא אם הוסכם אחרת או התבקשה נציבות האו"ם לפליטים לעשות כן על ידי משרד הפנים.

ב. העברת מידע

נציבות האו"ם לפליטים ויחידת הטיפול יספקו זו לזו, במידת הצורך, וככל שניתן, נתונים סטטיסטיים הרלוונטיים לטיפול במבקשי המקלט, ובכלל זה נתונים לגבי מספר הבקשות המוגשות וההחלטות המתקבלות לגביהן.

ככל שנתרו בידי נציבות האו"ם לפליטים תיקים אשר העתקם טרם הועבר לאגף המסתננים ומבקשי המקלט, קיבלה על עצמה הנציבות להעביר העתק מלא של התיקים שנפתחו על ידה, בכל שלב של הטיפול, ובכלל זה תיקים שהטיפול בהם הושלם, לידי יחידת הטיפול. בנוסף, קיבלה על עצמה הנציבות להעביר לאגף המסתננים ומבקשי המקלט רשימה של התיקים אשר טופלו על ידה אשר תכלול פירוט של סטטוס הטיפול בכל תיק ותיק, ותתייחס למדינות המוצא ולמועד הפנייה לנציבות. לרשימה יצורפו מסמכים רלוונטיים.

ג. סיוע בטיפול בבקשות

1. (א) נציבות האו"ם לפליטים תהיה רשאית לבקר במתקני המשמורת, ובתיאום עם אגף המסתננים ומבקשי המקלט ונציגי הרשות העובדים במתקני המשמורת, להיפגש עם מבקשי מקלט המצויים בהם.

(ב) מבלי לגרוע מהוראות נוהל זה, מבקשי מקלט ומי שהוכרו כפליטים יוכלו לפנות לנציבות האו"ם לפליטים ככל שיבקשו.

מספר נוהל: 5.2.0012
דף 13 מתוך 13 (מהדורה 7)
תאריך עדכון: 16.1.2018

תחום: אשרות	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: מבקשי מקלט מדיני בישראל	

2. (א) עובדים קבועים מנציבות האו"ם לפליטים יורשו להיות נוכחים בראיונות הנערכים על ידי עובדי אגף המסתננים ומבקשי המקלט. מתנדבים ועובדים זמניים לא יורשו להיות נוכחים בראיונות.

(ב) במקרה בו עובדי יחידת הטיפול יראו צורך, הסכימה נציבות האו"ם לפליטים לסייע באיסוף מידע רלוונטי לגבי ארצות המוצא והמעבר של מבקשי המקלט ובמתן חוות דעת בדבר אמיתותם של מסמכים וטענות שונות של מבקשי מקלט.

3. עובד נציבות האו"ם לפליטים יזמן, ככלל, להיות נוכח בחלק הפתוח של דיוני מליאת הועדה.

ד. המשך הקשר עם נציבות האו"ם לפליטים בג'נבה

1. נציבות האו"ם לפליטים בישראל הסכימה להמשיך לשמש, בהתאם לבקשת ישראל, כמקשרת עם משרדי נציבות האו"ם לפליטים בג'נבה וככל האפשר עם נציגויות נציבות האו"ם במדינות המוצא והמעבר של מבקשי המקלט.

2. נציבות האו"ם לפליטים קיבלה על עצמה לספק למשרד הפנים, מעת לעת, את כל המסמכים הרלוונטיים, אשר הוכנו על ידי הנהלת הנציבות בג'נבה.

